

Bedrijfsleven en diverse overheden werken zeventien jaar samen in het Landelijk Milieuoverleg Bloembollen met als doel de milieubelasting van de bollenteelt terug te brengen. Voorzitter Jaap Bond vindt de uitdaging voor de sector onverminderd groot. ‘Het laaghangend fruit is geplukt. Het gaat nu om de aanpak van moeilijke problemen.’

Tekst: René Bouwmeester
Fotografie: René Faas

Het Landelijk Milieuoverleg Bloembollen (LMB) is de verbindende schakel tussen overheid en bedrijfsleven als het gaat om praktisch milieuoverleg. De organisatie rapporteert over de voortgang van de uitvoerings- en innovatieprogramma’s aan de sector en overheden. Jaap Bond is behalve gedeputeerde van de provincie Noord-Holland ook voorzitter van het LMB. Hij constateert dat de sector veel heeft bereikt, onder meer door de inzet van de kwekers zelf. Om de ambitieuze doelstellingen te behalen, moet de sector echter nog een slag maken.

Waarom is het Landelijk Milieuoverleg Bloembollen belangrijk?

“Belangrijkste is dat wij, sector, waterschappen, gemeenten en provincies, in het LMB intensief met elkaar in gesprek zijn over de bloembollenteelt. Dat we begrip hebben voor elkaars standpunten, belangen en dilemma’s als het gaat om duurzaamheid. We hebben dezelfde doelstellingen: een duurzame, concurrentiekrachtige sector. In de samenwerking hebben we die focus aangebracht.

De partijen in het LMB monitoren de voortgang van milieumaatregelen. We spreken elkaar ook aan op de voortgang van de uitvoering van maatregelen en zo houden we elkaar scherp. Nederland is op het gebied van bloembollen leidend in de wereld. Het overgrote deel van de wereldproductie en handel van bloembollen is in handen van Nederlandse ondernemers, ook in die zin hebben we een verantwoordelijkheid. Voor de economie, de handel en het imago van de sector is het van belang dat we aan duurzaamheid werken.”

‘Terugbrengen fosfaat-emissie grootste uitdaging bollensector’

Wat wilt u bereiken met het LMB?

“We willen een bijdrage leveren aan de duurzaamheid van de sector. Een sector waar alle partijen trots op kunnen zijn. De grootste uitdaging zit in de waterkwaliteit. Daar moeten we de grootste klappen maken. De sector heeft op dit vlak hoge ambities: 75 procent minder overschrijdingen van de norm voor gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater in 2018 en 98 procent minder overschrijdingen in 2023 ten opzichte van 2013.

Uiteindelijk moeten we komen tot een gezamenlijk gedragen visie op het milieu, de problemen en de oplossingen. Zo moeten we komen tot een gedragen pakket van maatregelen en goede afspraken om partijen op elkaars verantwoordelijkheid aan te kunnen spreken. Een pakket dat allereerst wordt gedragen door de telers, want zij moeten het doen. Zij zien de urgentie in, maar moeten het ook prioriteit geven.”

Waarom is het belangrijk dat de bollensector beter scoort op milieugebied?

“Het gaat allemaal om de ‘licence to produce’, het imago. Mensen die wonen in het landelijk gebied moeten dat in harmonie met de ondernemers kunnen doen, zonder dat de bewoners het gevoel hebben dat er een mogelijk gevaar is.”

Wat is uw mening over de huidige milieu-prestaties in de bollensector tot nu toe?

“De sector heeft heel grote stappen gezet en is op veel terreinen een voorloper als het gaat om verduurzaming. Het gaat daarbij vooral om de emissie van fosfaat. In vergelijking met 1995, toen we zijn gestart met het milieuoverleg voor de bollen, zijn de overschrijdingen van normen van gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater met gemiddeld 80 procent afgenomen. Dat is gelukt dankzij spuitvrije zones, innovatieve spuittechnieken en het gedrag en bewustzijn van de telers. We hebben al veel bereikt. Alleen, het laaghangend fruit is nu wel geplukt. Het gaat nu om de aanpak van moeilijke problemen: bol- en grondontsmetting en erfafspoeling, naast het terugdringen van andere emissieroutes van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. Dit zijn specifieke problemen voor de bollenteelt in vergelijking met andere sectoren.”

Waar liggen volgens u de grootste opgaven voor de bollensector, met het oog op emissiereductie?

“De grootste uitdaging is nog steeds het terug-

brengen van de hoeveelheid nutriënten, en dan met name fosfaat, in het oppervlaktewater. Er is al veel gebeurd via de mestwetgeving, maar daar zit de sector aan het maximum van haar kunnen. We testen nu veelbelovende innovaties op praktijschaal om het fosfaat te zuiveren. Die oplossingen zijn ook buiten de bollenteelt toepasbaar.”

Moet de bollenteelt niet meer inzetten op biologische teelt?

“Nee. Het is én-én. Veel innovatieve technieken (zoals precisielandbouw) en middelen op het gebied van bemesting en gewasbescherming die kansrijk zijn voor de vermindering van milieuemissies, zijn niet toegestaan in de biologische landbouw. We zouden een belangrijk scala van innovatieve oplossingsrichtingen uitsluiten indien we zouden inzetten op biologische technieken. Er gebeuren wel veel interessante dingen in de biologische teelt. De ontdekkingen die ze daar doen, kunnen ook voor de gangbare landbouw de moeite waard zijn. De biologische landbouw is een kraamkamer voor innovaties en teeltbenadering. Maar net zo goed kunnen inzichten uit de gangbare landbouw leiden tot oplossingen in de biologische landbouw. Ook de telers die het op de gangbare manier proberen met precisielandbouw en innovaties, hebben we hard nodig. Belangrijk is ook dat er sinds dit jaar een Milieukeurcertificering is voor de bollenteelt. Ook daar zie je voorlopers, zoals het bedrijf van Vink in Sint Maartensbrug. De koplopers koesteren we en zijn van groot belang voor de toekomst van de sector.”

Is het denkbaar dat de maatschappij op een zeker moment alleen nog biologische bollen accepteert?

“Dat is de reden dat de branche zich met duurzaamheid bezighoudt. De sector is zich bewust van die ontwikkelingen en het is heel belangrijk dat de sector dat zelf heeft ingezien. Als de sector op de oude weg was doorgegaan, dan had dat het einde van de bloembollensector betekend.”

Hoe doet de sector het ten opzichte van andere agrarische sectoren, qua milieu en duurzaamheid?

“De sector werkt heel hard aan de verbetering van het milieu. Energie, water, reststoffen, meststoffen en gewasbescherming zijn de milieuthema's. Ten aanzien van de vermindering van de

milieuemissies doet de sector het goed, maar er worden nog relatief veel middelen gebruikt. Dat heeft er volgens mij enerzijds mee te maken dat bollen geen voedingsproducten zijn en anderzijds dat er hoge exporteisen worden gesteld. In die balans is de sector op de goede weg.”

In Noord-Holland gaat veel belangstelling uit naar Seed Valley. De bollenteelt in het Noordelijk Zandgebied lijkt daarentegen een beetje ondergesneeuwd te raken.

“Als dat beeld heerst, wil ik dat bij deze corrigeren. Dat is absoluut niet zo. Beide sectoren zijn pijlers van de Greenport NHN. De waarde van de Greenport zit juist in de diversiteit van de aanwezige sectoren. We hebben een gezamenlijke innovatieagenda voor de Greenport, waarin de bollenteelt een belangrijk aandeel heeft.

De belangstelling voor Seed Valley bestaat, omdat die samenwerking met de provincie veel jonger is dan die met de bollensector. De bedrijven in Seed Valley hebben zelf de handen ineen geslagen om de positie van de zaadveredelaars onder de aandacht te brengen. Je kunt ze dat niet kwalijk nemen. Zij kunnen wat dat betreft een mooi voorbeeld voor de bollensector zijn.

We zien volop kansen voor synergie tussen Seed Valley en bollensector voor onder meer internationale profilering en innovatie, om de gezamenlijke opgaven te verwezenlijken, denk aan het coaten van bollen en de internationale oriëntatie van beide sectoren. Beide zijn unieke visitekaartjes.”

Wie doen mee?

Aan het Landelijk Milieuoverleg nemen deel het Ministerie van Economische Zaken, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Unie van Waterschappen, provincie Noord-Holland, provincie Zuid-Holland, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Vereniging van Waterbedrijven in Nederland, KAVB, Anthos en Milieuplatform Bloembollensector. Het Productschap Tuinbouw was ook betrokken.

Een belangrijke taak van dit overleg is het verzamelen van gegevens die inzicht bieden in de prestaties van de sector op het vlak van duurzaam ondernemen.